

Valné zhromaždenie ACE. 2012-04-27
Eko Fórum 2012-04-25/26

Miesto konania Amsterdam

Valného zhromaždenia sa zúčastnil Ing.arch. Martin Drahovský a Ing. arch. Peter Beňuška.

Architektonická rada Európy (ACE) má dve valné zhromaždenia ročne.

Prvé – jarné – býva väčšinou v krajine, ktorá predsedá v danom polroku – či v tom roku Európskej únii. Býva väčšinou spojené aj s odborným podujatím zameraným na jednu z kľúčových tém súčasného architektonického i stavebného diania v Európe i vo svete. Toto podujatie reaguje na požiadavky trhu i politiky, aby architektonickú profesiu udržiavalo v zornom poli Európskych politikov a permanentne pripravovalo pôdu pre pôsobenie architektov na trhu práce – hlavne v Európskom priestore.

Tohtoročné podujatie bolo spojené s 12. Európskym fórom o ekoinováciách pod mottom:

„Rozšírenie trvalo-udržateľných konštrukcií pomocou reťazca inovácií“. V tendencii trvalo udržateľného rozvoja sa opäť prejavili dva smery – technických inovácií a odôvodňovania znižovania energetickej spotreby až nulovo energeticke náročných objektov a tendencia širšie ponímaného až psychologicky pôsobiaceho a filozoficky odôvodneného prístupu dostatočnosti. Atraktivita podujatia sa prejavila aj v účasti mnohých predstaviteľov Európskej únie, ale aj architektov z UIA – medzinárodnej únie architektov – ktorí sa ako hostia zúčastnili aj valného zhromaždenia ACE.

Samotné valné zhromaždenie ACE bolo prvým po voľbách v konci minulého roka a predstavilo prácu komisií a výborov od obdobia novembra 2011 do apríla 2012 a program na nastávajúce 1 a pol ročné obdobie. Z tém ktoré permanentne zamestnávajú diskusie na Európskej úrovni sú to hlavne:

- **dĺžka štúdia architektúry a jeho štruktúra**: Nezosúladenie požiadaviek jednotlivých členských štátov EU na dĺžku štúdia vyústilo doteraz stále v permanentné snahy prispôbiť direktívy EU k veľmi vágnemu definovaniu počtu rokov aj štruktúry štúdia. Pramení to z hegemonie Nemecka v EU a jeho presadenia štvorročného štúdia na niektorých Fachhochschule spolu s ročnou praxou ako uznaného plnohodnotného architektonického vzdelania, voči čomu je opozícia všetkých architektonických komôr a asociácií Európy – (vrátane predstaviteľov Nemecka v ACE). Poukázala na to aj správa pracovnej skupiny ACE - Vzdelania a výskumu. Znamená to vlastne nezosúladenie Bolonskej dohody – ktorá vyžaduje architektonické vzdelanie v dvoch cykloch 3+2 roky respektíve dosiahnutie 180 kreditov v prvom stupni + 120 kreditov v druhom stupni pre obhájenie a získanie akademického titulu Architekt a Európskej direktívy, ktorá požaduje minimálne akademické vzdelanie architektonického smeru 4 roky. Už samotná Bolonská dohoda bol ústup z pôvodných pozícií o trvalom 5- respektíve 6 ročnom akademickom cykle bez rozdelenia na dva stupne. Pod lobisticky dômyselne argumentovanou nutnosťou o mobilite študentov po ukončení prvého stupňa sa skrýva snaha niektorých vzdelávacích inštitúcií – nemajúc na viac – deklarovať trojročného absolventa ako tzv. Architekta Juniora a dokonca akceptácia takéhoto „architekta“ niektorými krajinami ako „špecifického architekta“ s možnosťou prístupu na trh – teda otvorenia si vlastnej praxe.

Pozícia ACE zatiaľ ostáva na požiadavke minimálneho akademického vzdelania 5 rokov. Pre prístup na trh však ACE odporúča minimálne 2 ročnú prax – čo opäť nie je požadované vo všetkých členských štátoch EU. Stávajú sa tak situácie, že absolvent akademického vzdelania v niektorých členských štátoch – napríklad Česko, Poľsko, Slovensko si nemôže otvoriť ihneď po získaní diplomu vlastnú prax v domovskom štáte, ale môže tak urobiť po predložení diplomu v inej – niektorej členskej krajine EU. Vzhľadom na zákonnú potrebu prehodnotenia Direktívy EU o prístupe k praxi v päťročných cykloch, diskutovalo sa na valnom zhromaždení aj o ponúknutí tzv. 6 ročného modelu, to znamená 4roky akademického vzdelania + 2 roky praxe alebo 5 rokov + 1 rok praxe pred získaním práva na prístup k praxi. V tomto momente sa ukázal pozitívny prínos spolupráce ACE s inými regionálnymi architektonickými organizáciami – ARCASIA v Ázii, Africkou úniou architektov AIA (americkým architektonickým inštitútom aj UIA celosvetovou medzinárodnou úniou architektov – ktorých reprezentanti sa zúčastnili recipročne na rokovaní ACE, a jednoznačne potvrdili medzinárodné

stanoviská a odporúčané štandardy o minimálnom 5 ročnom akademickom cykle (jeho rozdelenie a štruktúra môže variovať) a 2 ročnej absolventskej praxi pred získaním autorizácie / licencie na výkon vlastnej praxe. V tomto zmysle aj ACE prijalo rozhodnutie. Je však evidentné, že nezosúladenie požiadaviek direktívy, Bolonského dohovoru a požiadaviek architektonických profesijných organizácií bude v snahe o aspoň čiastočné napredovanie v koordinácii aj v budúcnosti zamestnávať reprezentantov architektonického stavu a riadne spetrovať diskusie na rokovaníach.

-ochrana klienta: Ďalšou veľmi silne vynárajúcou sa oblasťou a otázkou, je snaha EU o „ochranu klienta“ a zjednodušenie vzťahu voči dodávateľovi. Našej profesie sa to týka v oblasti rozsahu architektonických služieb a s tým spojeného poistenia architektov v domácej krajine a aj v krajine hostovania. Opäť sa v diskusii prejavila rôznorodosť pôsobenia architektov v jednotlivých krajinách EU. Zároveň s tradične zažitým rôznym pôsobením architektov a vzhľadom na investičnú „krízu“ v EU a na potrebu uplatnenia sa na trhu práce bolo dohodnuté spoločné rokovanie oboch pracovných skupín – „**Rozsah služieb**“ a pracovnej skupiny :**Zodpovednosť – poistenie** s cieľom spoločného mapovania týchto prepojených oblastí a následne prípravy stratégie pre možné rokovania s poisťovacími spoločnosťami.

Väčšina ostatných pracovných skupín pripravuje interné materiály na ďalšie rokovanie Valného zhromaždenia.

Ing.arch. Martin Drahovský